

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 47. Zettortdeenâ 24tâ November 1838.

Pafchâ behdu dsillumâ Deewa
paligs atnahf.

(Stahstis.)

Pirma nodakka.

Ta rohkapelna Jahna Kalpina seewa fehdeja fawâ buhdinâ pee rattina wehrpdama. Keeni itt tumfchi degge pefschê, zif ko warreja istabas feenas paredfehrt, un tad ween, kad wehfsch to leesimu uspuhte, usraudfsija skaidraki, kahdi nab-bagi laudis tai istabâ mitte. Pufsens, kahdus 8 gaddus wezß, jaw kahdu brihdi garx to spih-dumnu kaweeß, ko leesima prett feenu atmette, pee lohga peelehze, bet drihs no aufstuma at-kahpdams fazzija: klaufi mammin, kâ wehtra plohsahß, un pee muhsu lohga fitr. Kad tik-kai tas ne afkriht. Woi ta irr ta seema, par kurru tehws tâ baidijahß, to peeminnoht winnu reifi?

Kad mahte tam, neweenu wahrdu ne at-teize, tas atkal fazzija: ahre ko ceraudfsiju! Kahdas smuffas pukkes, kahdi raibi kohzini us muhsu lohgu glahsehm seed! Mirds un spihd, kâ ar swaignutehm apfehrt! Al kâ brangi un jauki isfkattahß! Mammin nahz ar man pree-zateß, jo fenn tahdu jaukumu ne biju eerau-dfsijis.

Bet mahte, pa tam dohmâs eeskattijufi, kâ ohgles pa spirkstân grusdeja, zif ko waigu us lohgu atgreese, nopuhtahß, un neweenu wahrdu ne runnaja, un affara rahbijahß azzî.

Mammin, woi tew irr bail? tâ fazzija dehts to nomannidams. Tehtis arri gan ilgi schodeen kawejahß, winsch ne zeeni wiss tik febbi pah-reet un gaisß irr tik slifts un aufstß, un wehfsch puhfch, kâ drihs jaapkriht. Bet man tomehr naw bail, es esmu pee mames, un man irr sohbins, un tehtis arri pahrnahßs. To fazzi-

dams winsch drohschas azzis usmett us jamu fohka sohbinu, ko nulle tiklai bija isgreessis.

Lihds kâ to bija fazzijis, winsch dsirdeja zil-weku eenahkam, un tē bija ar wissu droh-schibu ais krahsna jamuhf! Bet kad redseja tehwu pa durwim eenahkam, sneega pilnu, tad drihs peelehze, tam zeppuri sawahft. Bet mahte, stipri greesdama rattimu, un sawas fir-schu behdas reindedama, no dsittahm dohmahm mohduseß, wihru tad tiklai eeraudfsija, kad tas jaw klastu nahze ar mihligu labwaffaru.

Tehtigt, mehß tew ilgi effam gaidijufchi, tâ fazzija puiffis, un gan tewis deht dauds behdaju-schees, jo schodeen irr gauschi slifts laifs. Un tad mehß arri bijam isfalkufchi, un gaidijam, woi tu mums pahrneffisi ko pachstees, bet tu effi ilgi palizzis. Un Marihke ne warreja tew sagaidiht, un jaw irr apgulluseß, un wianna ne gribbeja schodeen tehwu reifi man pakkal skaitiht, un gribbeja gauschi ehft, un raudaja un aismigge. — Tehws tappe kâ firdi fa-nemts no sawa dehla wahrdeent.

Al juhs nabbadsini, tâ winsch fazzija, es gan juhs esmu atzerrejis, un steidsees zif ween spehdams. Bet kad es tik ilgi gulleju slims, tad wehl ne warru spehku eeguhrt kaulds, un ne eet wairs tâ kâ pirins. Man gan ilgi bija darbs jamelle, tomehr pehz dabbuju wesumu malkas fasskaldiht, un naudu nopelniju, bet tas gahje lihds pat tumfai ar mannahm nogurru-schahm rohkahm. Un tad zelsch irr gauschi gluddens, un pilksfats labbu gabbalu. Bet nu paleez meerâ, Jahniti, fchê tew, ehdi, un lai Deews gausina! —

Masais ahtri kampe to maifi, un firdigi ehdsams to ilgu gaidischamu aismirfe.

Bet kas tas irr? tâ Jahnis fazzija. Marie, woi tew irr affaras waigâ? Tew tomehr buhtu

jaatkahpjahs no leekas bailoschanas, un wairak jafargahs. Apdohma, kahda tu effi, tu flimna palikki arweenu behdadamees. Mehs gan muhscham ne effam tahdi peetrufkufchi bijufchi, bet tas Deews, kas til tablu irr palihdsejjs, arri turplikkam muhs glahhs. Ur to jelle brohshojees!

Uk! ta Marie afsazzija, to zerredams es arri aprinstohs. Bet ne launojees pah mannahm affarahm, luhdsams. Woi ne fahpehs, kad ajs fur ween uskriht, tuffschumu eerauga, kad feewai pa mahjahm walti darbs jamekle, un klets un pagrabs tuffchi ka isflauziti? Woi tas ne greefihs firbi, kad gribbetu noriintees, un nu tee mihli behrni preefscha nahk un pehz maifi brehz, un mahste ne sinn fur neimt? Wan nu irr pehdigs pakkulas chrkuls us rattina, un tab ar scho darbu arri beigas, un es ne warru wairs fahli ar to nopelniht. Sinnams gan mas wairs wajadsehs, ta winna wehl fazzija nopuhdamees, jo eeffch pahri neddelahm ar kartuppekeem arri buhs beigas, un tab — —

Ne subdatees pehz to nahfoschu rihtu, ta Zahnis fauze starpa, un tab ar apdohmu schohs wahrduß peelikke: woi tas, kas kraufkeem barribu dohd, un puffedim wirs lauka apgehrbu, woi tas Deews zilwekus masak istur-rehs, un teem liss isfamist, furrus pehz farwu gilmi irr rabbijis? Es ne mas ne sinnu, Marie, ka tas nahk, tu man til dauds un daschadas lahgas effi eedrohschinajusi, un nu tu tahda famiffusi, un nemas ne gribbi tohs jaukus cepreezeschanas wahrduß peeneimt no swehtas Bihbeles. Un taws tehws kas tew isaudejea, tahdu jauku grahmatu par peeminnu eedewis, un mehs jaw daudsreis swehtibu no tahs effam sinehlfufchi.

Vateffi, ta allaschim irr bijis, ta Marie afsazzija. Lai Deews winnam par to labbumu dohd weegli duffeht. Bet mums behdas irr stipraki usstahjuschees ka lihds schim, un trufkums speesch. Uk mahstes firbs dauds behdas juht, kad farwus masimus reds zeescham. — Un

pee wihra atspeesdamees, winna wehl schohs wahrduß peelikke: — Kad manna, ka ap-paksch bailas firbs jauna dschwiba mohstahs, un jaw eeffch mahstes meefahm til grehti reds. Ta irr manna leela noskumschana, kad man tas usnahk. Lai Deews man peedohd kad es grehtu eedohmaju, bet kaut winna swehtiba man schoreis buhtu garram gahjust, jo mums itt nekass naw. Dsilli nopuhdamees, ta palikke kluffa.

Par kahdu brihdi Zahnis eefahze ta: teescham lai Deews tew peedohd, un winsch lai tew to arri peedohd, ka tu man effi wehl wairak firdehstus peelikkufi pee teem, kas man jaw bija mahjas pahrnahloht. Gan teefa to tu falki, mehs effam atstahdi zilweki, bet woi tu dohina, ka Deews muhs ween irr isfchfihris us pamahzifchanu? Tu ne gribbi to arzerreht, ka faule wassarä neween muhsu dahrsinu irr iskaltejusti. Tuffstoscheem tas pats trufkums irr ja-reds, un zitti wehl dauds jo leelas behdas miht. Lai mehs tadeht ne kurnejam, un lai ne mahnjam ta debbes Tehwa mihlestibu, kas wiffu walda muhschigi. Winsch gan sinmahs, kad buhs laika, un tab winsch farwu paligu mums fuhthhs.

Teefa gan ka tu falki, ta nu feewa atbilbeja un affaras no azzim isflauzija, un tas gan irr dauds redsehts, ka pascha behdu dsilkumä Deewa paligs atnahk.

Iru fazzija Zahnis, firbi drohschinahs, lai tab arri mehs winna paligu gaidam, us winnu zerredami.

Bet nu es tew gribbu stahstiht, kahdas behdas man uskritte, kad es schodeen us pilfatu gahju, un kas man drohschinaje, lai tu redsi, ka mums peenahkhs Deewam pateift, un ne gaustees.

Gribbedams zellu pahsinaht, es pa to takku aisgahju zaur pcedeni. Tur pee leelas smiltschu kohpas es eeraudsiju pulku semmes usmetas, un us tahs fallus farrus. Gestattijis, es redseju labbu leelu un dsittu bedri eeffch kalna eeraktu, un augfcham tee sarri bija uslitti. Tur

ni eekschâ miht wihrs ar seewu un behrneem, tas klibbais Kristaps^{*)}). Itt ne tahdas leetas tam naw, un tas gon ar mohkahn zauri welkabs, ar to ween, fo labbi laudis ninnam peemett. Scheem naw nej drahnas, fo silti apgehrtrees, un tee tatschu dsihwo un pahrtteel. Es gan biju ar sawu listeni nobehdajees, kad es sawu naminiu atstahju, es gan waidedams biju fauzis, kad es peeminneju, kahdi mast pelni taggad nahk, un kahds wahjisch mans spehks. Bet kad es schohs nabbadimus eeraudsiju, kâ mescha putnus salihduschus eeksch allas, tad schi neredseta leeta man itt zittadas dohmas dewe. Es ne warreju leegtees, lai es arri esnu behdu pilns zilweks, tad man tatschu dauds labbaki eet kâ scheem, un nu es sahzu eepreezedamees sawus labbumus peesihmeht. Te man nahzabs atminnetees pirmâ kabrtâ, sawas skaidras siltas istabinas, un scheem tikkai alla irr. Man sawa gulta, un scheem salni plahnâ. Man gan naw pilniba bes behdahm dsihwoht, bet temehr masums ar fo wehl pahrtitt us scho brihdi. Un muhsu gohsnina behrneem peenu dohd, un seewa un behrni man sweiki weffali, un mihligi man eepreezina. Bet wiswairaf ar to es palikku drohsch, kad es apdohmaju, ka es to wissu patš esnu nopelnijs ar teem sawejeem, un man ne wajjaga maifi luhgtees preeksch zittu kauschu durwin. To peeminnoht, manni spehki tã pazchlahs, ka es itt drohschi eedams pasteidsch, un mannidams ka tas no ta nahzis fo es biju redsejis, es tuhliht apnehmohs, kad schodeen fo nopelnischu, tad arri scheem nabbadsineem sawu teesu peemettischu. Un to es teescham esnu darrijs, kad man bija isdewees darbu dabbuht.

Jahnis beidse runnaht, gaididams sawas labbas seewinas wahrdu. Bet Marie flussa palikke, un tikkai ar rohku wihram apkehrusees

rahbija, ka tas gan winnai patizzis dsirdeht. — Kã rahbijahs, winna bija ar wihra stabstischanu apmeerinata, un pazchlahs gultu fataisih. Masais Jahnitis pa tam pahdrees, bija pee krahsnas benka us zelteem nomettes un aismidsis. Kad mahte winnu peezehle un us rohlahm nehme, tad winsch knappi tik tablu atimohdijahs, ka warreja ar mahtes paligu nogehrtrees, bet tuhliht azzis aiskritte.

Pehz kahdu brihtinu bija keeni petsehê parwisfam apdsiffuschu, jo saldais meegs bija nahzis assarotahm azzim, un wehtra ween pee lohga bija dsirschama dausotees pa to nakti, un eepuschotees lihds pelneem.

(Zurplikam wairaf.)

Teesas fluddinaschanas.

Krohna Dohbeles muischas Leelu Branku mahjã Lamberta-tirgus-deenas wallarã s. g. pahts firgš, desmits gaddus wezš, peeklibdis; kam schis firgš peederretu, teel usazinahtš, diwu neddelu starpã, no appakškrakstas deenas, sawu firgu, pret barroschanas un zittu isdohschanu atlihdsinaschanu, pretim nemt, jo pehz schi termina scho firgu pagasta lahdei par labbu pahroohs. To buhs wehrã list.

Dohbeles pagasta teesa, 12tã November 1838.

Ewald, peeschdetais.

(Nr. 685.) Ludw. Eweris, pagasta teesas srihweris.

No Kursischu pagasta teesas tohp wissu tee, kam kahdas taisnas parradu prassichanas buhtu, pee ta zitkahrtiga Kursischu saimneeka Stahrku Andreja Zirzen, pabr kurra mantu parradu deht konkurse spreesta, usazinati, pee saudeschanas sawas teesas lihds 12tu Janwar 1839, kas par to weenigu un isflehgchanas terminu noliktš, ar sawahm prassichanahm schelit peeteiktrees, jo pehz schi termina neweens wairš ne taps klausihtš. Kursischu pagasta teesa, 12tã November 1838.

(L. S.) Jahnis Reekstš, pagasta wezjakais.

(Nr. 206.) L. Schmidt, pagasta teesas srihweris.

Tam kam behrs firgš buhtu suddis, kas preeksch kahdahm dernahm Leelã Berkenē peeklibdis, teel usazinahtš, tschetru neddelu starpã ar labahm parahdsichanahm, ka tas firgš winnam peederr, pee schis pagasta teesas peeteiktrees un pret barroschanas un fluddinaschanas atlihdsinaschanu sa-

*) Ja tas lassitajam par brihnumu rahbahs, tad lai eet pee Wahrtes uppes tahdas allas stattitees, kur eebuhweeschi miht, un ikrihtš ar zirwi mugurã iskahpj, pelnus mekleht. —

wu firgu prettim nemt; zittadi to firgu pagasta lah-
bei par labbu wairakfoblitajam uhtrupè pahrdohs.

Leelas Berkenes pagasta teesa, 2trâ Novbr. 1838. 2
(Nr. 69.) ††† Samuel Weinberg, pagasta wezz.
F. Bluhmann, pagasta teesas fribheris.

Wiffi tee, kam lahbas taisnas parradu prassifcha-
nas buhtu pee teem Kufschu muifchas fainneckeem
Spanneneefu Janna un Widdinu Andreja, tohp us-
aizinati, pee Kufschu muifchas pagasta teesas lihds
22tru Dezember f. g. peeteiltees. Kufschu pagasta
teesa, 16tâ Novemder 1838. 3

††† Gailit Anfs, pagasta wezakaie.
(Nr. 61.) E. Meyer, pagasta teesas fribheris.

Krohna Digganawes pagasta teesa zaur scho fin-
namu darra, ka tur trihs firgi tahdeem laudim, kam
ne warr labbi tizzeht, atnemti. Talabb schi pagasta
teesa tohs, kam schee firgi peederretu, usaizina, 3
neddelu starpâ, ar labbahm parahdischanas fihmehm,
ka schee firgi winneem peeberr, scheit peeteiltees un
fawus firgu prettim nemt, zittadi schohs firgu
wairakfoblitajam uhtrupè pahrdohs. Digganawè,
29tâ Oktober 1838. I

††† Muzzeneek Ehrmann, peesehdetaie.
(Nr. 175.) F. Sabatis, pagasta teesas fribheris.

Bittas fludinafchanas.

Lai 3schâ Dezember f. g. tiks Leelas Elleijas muif-
schâ trihs kroggi pee bruggeta zetta, tas Etajionees-
kroggs, un divi kroggi pee leelzetta kas eet no Vou-
flas us Leepaju, us trihs gabdeem pappas, prohti
no Jahneem 1839 lihds Jahneem 1842, wairakfo-
litajam us arrenti idohsti; ka arri mohderefchanas
Leelâ Elleijâ, un lohpu = muifschâs Wallfahrte un
Dyfoimuischâ, un Abgunstes un Grinfeldes muifschâ,
kas wiffas ne wairak ka 26 werstes no Zelgawas. Kam
patiktu schohs kroggus un schihs mohderefchanas us
arrenti nemt teel usaizinati, noliktâ deenâ Leelâ El-
leijâ atnahkt.

Elleijas muifschâs waldischana.

Zerkstes muifschâs Lahtschu kroggu warr no 12ta
Juhni 1839 us arrenti dabbuht; kam patiktu scho
kroggu us arrenti nemt, lai 1mâ Dezember f. g. pee
Zerkstes pagasta teesas peeteizahs, kur arri klastakâs
sinas katru deenu warr dabbuht. Zerkste, 29tâ
Oktober 1838. I

Wiffulabbakas alminu ohgles warr par lehtu maksu
dabbuht pee Zahn. Indr. Schwollmann, Zelgawâ. I

Naudas, labbibas un prezzu tirguš us plazzi. Rihgâ tanni 14tâ Novemder 1838.

		Sudraba nauda.				Sudraba nauda.	
		Rb.	Kp.			Rb.	Kp.
3 rubli	57 kap. papihru naudas geldeja	1	—	I pohds kannepu	tappe maksahs ar	—	90
5	— papihru naudas	1	40	I	— linnu labbakas surtes	2	—
I jauns	dahlberis	1	32	I	— flittakas surtes	1	80
I puhrs	rudsu . . . . . tappe maksahs ar	1	40	I	— tabaka	—	65
I	— kweeschu	3	—	I	— bfelses	—	75
I	— meeschu	1	5	I	— sweesta	2	40
I	— meeschu = putrainu	1	50	I muzza	filku, preeschu muzza	8	50
I	— ausu	—	60	I	— wihschmu muzza	9	—
I	— kweeschu = miltu	4	—	I	— farkanas fahls	6	—
I	— bihdeletu rudsu = miltu	2	—	I	— rupjas leddainas fahls	5	—
I	— rupju rudsu = miltu	1	40	I	— rupjas baltas fahls	4	75
I	— firnu	1	50	I	— smalkas fahls	4	60
I	— linnu = sehklas	3	—	50	graschi irr warra jeb papihres rublis un warra nauda stahw ar papihres naudu weenâ maksâ.		
I	— kannepu = sehklas	1	50				
I	— kinneuu	5	—				

B r i h w d r i e k e h t.

No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffes: Hofraht von Braunschweig, gram. pahrluhfotais.
No. 464.